

The Relationships among Social Situations and Psychological Immunity to Internet Behavior Focusing on Safety and Usefulness of Female Students in High Schools with or without Internet Safety Project¹

Wanvisa Sareerasart²

Ngamta Vanindananda³

NumChai Suppareakchaisakul⁴

Received: July 29, 2011

Accepted: October 14, 2011

Abstract

The objective of this study was to examine the relationships of the Internet using behavior for safety and usefulness with social situational factors, psychological traits, and psychological states. A sample of 597 Matayomsuksa 3 and 5 female students from four two of the schools utilized the internet behavior for safety and usefulness program while the other two did not. Based on the Interactionism Model as a conceptual framework. There was a total of 21 variables. The fourteen summated rating - scale type of measures were constructed to collect the data. The reliability of each measure ranged from .52 to .87. Three-Way Analysis of Variance, Hierarchical Multiple Regression and Path Analysis were used to analyze the data. Research findings were as follows. 1) The students who attended in the schools without training program but perceived more benefit of internet behavior for safety and usefulness, showed more internet behavior for usefulness than the opposite ones. This result was obvious among the students in the total sample. Also, it was found that the students attending in the schools with training program and perceived more benefit of internet behavior for safety and usefulness, revealed more internet behaviors for usefulness than the counter – parts. This finding was obvious among the students in the total sample and especially 3 types of subsamples namely, students in Matayom 3 level, having lower grade point average and having lower educational level mothers. 2) The students with the more parents' control of internet use and with the high psychological immunity had more internet using behavior for safety than their counterparts. This result was evident among the students from the schools with the internet using behavior program, the students with a low GPA, or the students with moderate time spent on the internet. 3) The students with the more perception of the benefits from school internet behavior program and with many good peer models for internet use had more peer supportive behavior on safety and usefulness than their counterparts. This finding was prominent among the students from high economic status families. 4) Eleven variables were found to be predictive of all three types of the internet using behavior both in the total sample and in the various subsamples. 4.1) Internet using behavior for usefulness, the variables could account for 26.7 to 39.0%. 4.2) Internet using for safety, the variables could account for 38.2 to 50.6%. 4.3) Peer supportive behavior on safety and useful internet use, the variables could account for 37.9 to 51.2%. The important predictors were the favorable attitude towards the internet using behavior for safety and usefulness, the parents' control of internet use, future orientation and self-control, psychological immunity, the perception of benefits from the school's internet training, correspondently. 5) Favorable attitude towards the internet behavior for safety and usefulness directly influenced the internet behavior for usefulness and the peer supportive behavior for safety and usefulness more than other variables. Furthermore, future orientation and self-control directly influenced the safe use of internet more than other variables.

Keywords: internet behavior for safety and usefulness, psychological immunity, future orientation and self - control, parents' control of internet use

¹ Thesis for the Master Degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University

² Graduate Student, Master degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University

³ Associate Professor in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

⁴ Lecturer in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย¹

วันวิสา สิริระศาสตร์²
งามตา วณินทานนท์³
นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล⁴

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ในโรงเรียนและครอบครัว จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 รวม 597 คน จากโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย กลุ่มละ 2 โรงเรียน ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยามเพื่อกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุ และใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับและวิเคราะห์หี้อธิพลเชิงเส้น ผลวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้มาก พบในกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ และมีการรับรู้ประโยชน์มาก 2) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยมากพบในกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตมากและมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูง ซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีผลการเรียนต่ำ และมีเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตปานกลาง 3) นักเรียนที่มีพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมาก คือ นักเรียนที่มีการรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนมาก และมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งพบเด่นชัดในกลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจสูง 4) พบปัจจัยทั้ง 11 ตัวที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยรายด้านทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยดังนี้ 4.1) ทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ได้ระหว่างร้อยละ 26.7 ถึง 39.0 ในกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการฯ 4.2) ทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย ได้ระหว่างร้อยละ 38.2 ถึง 50.0 และ 4.3) ทำนายพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ได้ระหว่างร้อยละ 37.9 ถึง 51.2 และพบตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยทั้ง 3 ด้าน คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน การมีภูมิคุ้มกันทางจิต และการรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน ตามลำดับจากมากไปน้อย 5) เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากกว่าตัวแปรเชิงเหตุอื่น และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยมากกว่าตัวแปรเชิงเหตุอื่น

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย การมีภูมิคุ้มกันทางจิต ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง

¹ ปริญญาโทระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ รองศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อเกิดใหม่ที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็วและขยายตัวอย่างกว้างขวาง การติดต่อสื่อสารผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นวิธีการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของบุคคลในยุคปัจจุบัน สื่ออินเทอร์เน็ตมีข้อแตกต่างจากสื่อประเภทอื่นๆ และเป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้มาก เนื่องจากผู้ใช้สามารถโต้ตอบกับผู้ที่ตนติดต่อสื่อสารได้โดยทันที (Real time) ทั้งภาพและเสียง ทำให้การติดต่อทางอินเทอร์เน็ตมีลักษณะเป็นโลกเสมือนมีตัวตนจริง เยาวชนคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจและใช้สื่อมวลชนประเภทนี้มาก ทั้งเพื่อการสืบค้น เรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สื่ออินเทอร์เน็ตเผยแพร่อย่างเสรี ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ มีทั้งประโยชน์และโทษ เป็นกระแสข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากทั่วทุกมุมโลก ยากที่จะคัดกรองหรือควบคุม ดังนั้นสื่ออินเทอร์เน็ตจึงเปรียบเสมือนดาบสองคมที่ให้ทั้งคุณและโทษขึ้นอยู่กับทางเลือกรับสื่อของเยาวชนผู้ใช้งาน

การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นช่องทางในการสื่อสารยุคใหม่ที่จำเป็นจนเป็นปัจจัยที่ห้าของชีวิตประจำวันไปเสียแล้ว นอกเหนือจากปัจจัยสี่ (อาหาร ยา รักรักษาโรค ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า) โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนที่เป็นวัยที่กำลังแสวงหาตนเอง เป็นวัยที่ต้องการข้อมูลแปลกใหม่เพื่อที่จะค้นหาตนเอง ถ้าถูกปิดกั้นตัวเองออกจากอินเทอร์เน็ต ก็จะทำให้เป็นการตัดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ที่สำคัญ ดังนั้นการเรียนรู้และหาวิธีใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตให้มากที่สุด และถูกวิธีโดยไม่ไปรบกวนสิทธิประโยชน์ของผู้อื่น และรู้จักป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นกับตน จึงเป็นวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมที่สุด (วิศรุต ตันติพงศ์อนันต์, 2548: 7)

แนวทางหนึ่งที่เป็นไปได้ในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากสื่ออินเทอร์เน็ต คือ การสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชน ภูมิคุ้มกันในที่นี้ หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับกับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งภูมิคุ้มกัน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ภูมิคุ้มกันทางสังคม ได้รับจากครอบครัวที่ดี และโรงเรียน กับภูมิคุ้มกันที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล

ภูมิคุ้มกันทางสังคม ได้แก่ การปลูกฝังอบรมจากผู้ใหญ่ในครอบครัวและโรงเรียนเป็นหลักโดยเฉพาะ

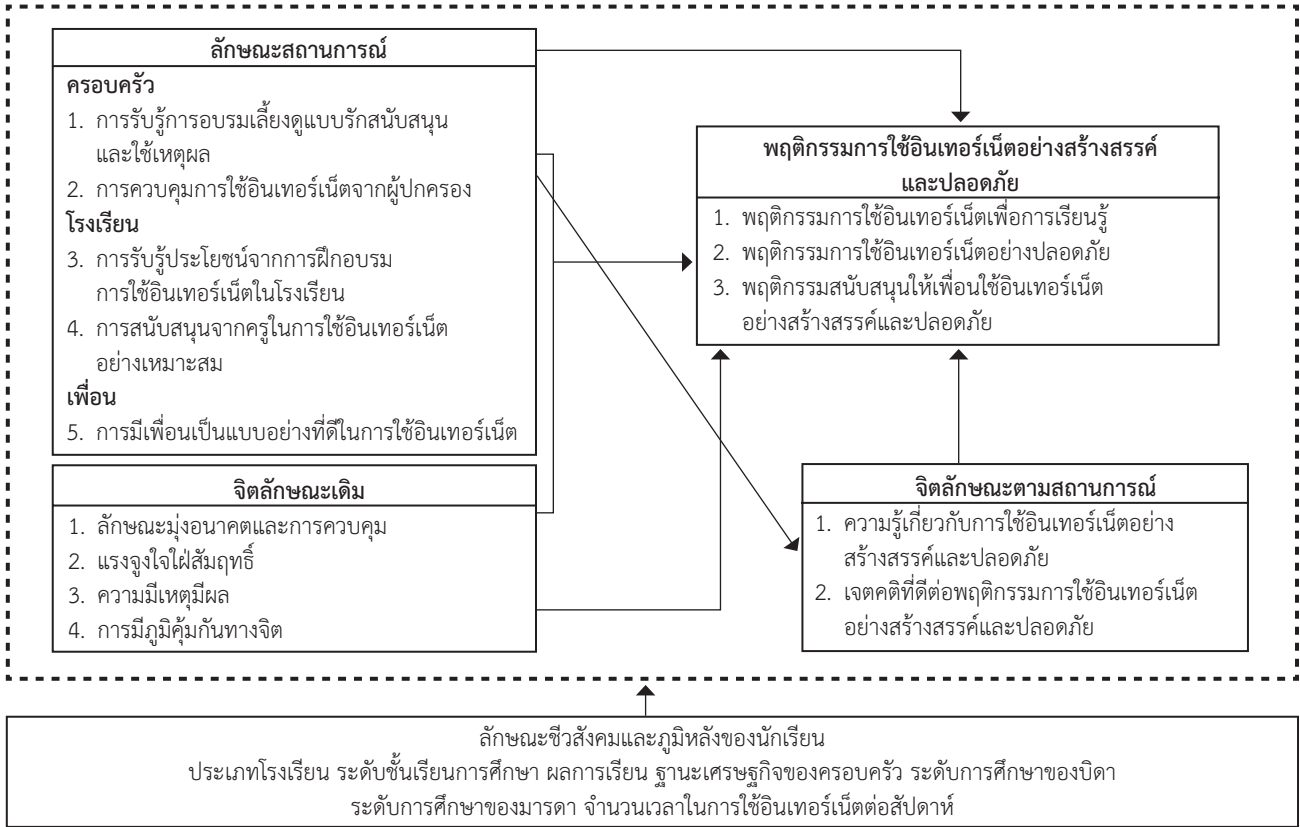
โรงเรียนสามารถเป็นแหล่งในการสร้างภูมิคุ้มกันที่มีประสิทธิผลได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น ศุภรางค์ อินทุณห์ และคณะ (2553) พบว่า นักเรียนจากโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีพฤติกรรมการอ่านมากกว่านักเรียนจากโรงเรียนไม่ใช่ต้นแบบ แสดงให้เห็นว่า การได้เข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนมากมีผลดีต่อพฤติกรรมการอ่านด้วย ครอบครัวก็เป็นแหล่งสำคัญอีกแหล่งหนึ่งที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนได้ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเยาวชนอย่างเหมาะสมด้วยความรักและใกล้ชิดอย่างมีเหตุผลนั้น เป็นวิธีการส่งเสริมได้อย่างดี (ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร, 2547 และ ศุภรางค์ อินทุณห์ และคณะ, 2553) สังคมอินเทอร์เน็ตไม่ต่างจากสังคมปกติทั่วไปที่ย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี มีทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และด้านที่เป็นโทษ จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย บิดามารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ที่จะร่วมมือกันส่งเสริมให้เยาวชนของชาติใช้อินเทอร์เน็ตไปในทางที่สร้างสรรค์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและสังคมโดยรวม (พิรุมา พันธุ์ทวี และคณะ, 2544)

ภูมิคุ้มกันอีกประเภทหนึ่งคือ ภูมิคุ้มกันทางจิต หมายถึง การมีความพร้อมทางการรู้คิด แรงจูงใจ และวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงพอที่จะจัดการกับสถานการณ์ยุ่งยากหรือการถูกปลุกปั่น โจมตีจากบุคคลอื่น (งามตา วณิชานนท์, 2550ก.) ลักษณะทางจิตใจก็เป็นองค์ประกอบของภูมิคุ้มกันทางจิต เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน สติ-สัมปชัญญะ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่เหมาะสม (งามตา วณิชานนท์, 2550ข.) ในงานวิจัยของ (จิตติพร ไวรโรจน์วิทยาการ, 2551) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี (โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต) อย่างเหมาะสม (1 ใน 3 พฤติกรรมย่อยของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และการเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ เป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปรด้านจิตลักษณะ (เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน การมีภูมิคุ้มกันทางจิต เป็นต้น) และตัวแปรด้านสถานการณ์ทางสังคม (เช่น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน เป็นต้น) เป็นตัวแปรเชิงเหตุที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องอย่างเด่นชัดกับ

พฤติกรรม หรือร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยได้มาก โดยอาศัยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เป็นกรอบแนวคิดแบบสหวิทยาการในการประมวลเอกสารเพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุสำคัญกลุ่มต่างๆ คาดว่าการวิจัยในครั้งจะช่วยบ่งชี้ปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญ

แบบบูรณาการที่นักพัฒนาเยาวชน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง สามารถจะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของเยาวชนได้อย่างถูกต้องทิศทาง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์ทางสังคมกับจิตลักษณะของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยเพียงใด ในนักเรียนที่มีลักษณะชีวสังคมต่างกัน
2. เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงเหตุที่สำคัญและปริมาณในการทำนายตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์และในกลุ่มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ในนักเรียนที่มีลักษณะชีวสังคมต่างกัน
3. เพื่อศึกษาประเภทของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยน้อย ซึ่งจัดเป็นกลุ่มเสี่ยง และปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัยได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ดังนี้

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกลายเป็นเครือข่ายการติดต่อไร้พรมแดน ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร โดยเฉพาะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมีความเป็นอิสระเสรี (ฐนวรรษ นิตธิธรรมวิศรุต, 2544) อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่สร้างความแตกต่างจากสื่อในยุคก่อนด้วยลักษณะของสื่อที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอด 24 ชั่วโมง และยังเป็นสื่อที่มีข้อได้เปรียบกว่าสื่อมวลชน ประเภทหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ข้อได้เปรียบที่สำคัญคือลักษณะการเป็นเจ้าของสื่อ อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสื่อทางเทคโนโลยี ที่ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก และกลายเป็นช่องทางแห่งใหม่ที่สังคมโลกให้ความนิยมในการใช้บริการทุกด้าน ทั้งด้านหน้าที่การทำงาน การศึกษา

ความบันเทิง การหาเพื่อน เป็นแหล่งความรู้อันยิ่งใหญ่ บุคคลสามารถอ่านและศึกษาได้จากทั่วโลก รวมทั้งเป็น ช่องกระจายความรู้จากแหล่งหนึ่งไปอีกแหล่งหนึ่ง ทำให้ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในเวลาอันรวดเร็ว ในการติดต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล และสามารถรับส่ง ข้อมูลและเอกสารต่างๆ ได้ทั่วโลก และสามารถเข้าชม พิพิธภัณฑสถานและห้องแสดงศิลปะทั่วโลก สามารถอ่านข้อมูล ข่าวสารในภาษาอื่นๆ โดยใช้กระบวนการแปลที่ติดตั้งใน เว็บไซต์ (เนติมา กมลเลิศ, 2549: 1) อินเทอร์เน็ตจึงเป็น สื่อที่มีประโยชน์มากมายถ้าเลือกรับและเลือกใช้ข้อมูล ที่เหมาะสม แต่ถ้าเยาวชนรับข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสม ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง ก็ จะเกิดโทษต่อตนเองและเป็นภัยต่อสังคมส่วนรวมได้เช่นกัน

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย สามารถแบ่งศึกษาเป็นด้านย่อย 3 ประเด็นคือ 1) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์ในด้านการศึกษาหา ความรู้เพื่อการศึกษา ด้านบันเทิง และการติดต่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน 2) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง ปลอดภัย หมายถึง การใช้อินเทอร์เน็ตตามหลักและ วิธีที่ที่นักวิชาการและนักพัฒนาแนะนำ เพื่อความ ปลอดภัยกับผู้ใช้ เช่น ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแก่คน แปลกหน้า ไม่ได้ตอบจดหมาย ข้อความ หรือความคิด เห็นในกระดานข่าวที่เห็นว่าอาจเป็นอันตราย หากพบว่า สิ่งที่เราพบเห็นก่อให้เกิดความรู้สึกอึดอัดใจ ไม่สบายใจ ให้เลิกใช้บริการนั้นเสีย ไม่นัดพบกับผู้อื่นในเว็บไซต์โดย ไม่บอกผู้ปกครองให้ทราบเสียก่อน และ 3) พฤติกรรม สนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และ ปลอดภัย หมายถึง การกระทำที่เป็นการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อนด้านกำลังใจและด้านข้อมูลข่าวสารที่ เหมาะสมเป็นหลัก เพื่อให้เพื่อนสามารถใช้อินเทอร์เน็ต อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย พฤติกรรมแต่ละด้านใน 3 ด้าน ถูกวัดด้วยแบบวัด ชนิดมาตรประเมินรวมค่า ที่มีมาตราวัด 6 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่

สาเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง สร้างสรรค์และปลอดภัย

ตัวแปรเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ประกอบด้วยพฤติกรรม ย่อย 3 ด้าน คือ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการ

เรียนรู้ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง สร้างสรรค์และปลอดภัย โดยใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ นิยม (Interactionism Model) (Magnusson and Endler, 1977: 18-21; Tett & Burnett, 2003) เป็นกรอบแนวคิดในการประมวลเอกสารเพื่อกำหนด ตัวแปรเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง สร้างสรรค์และปลอดภัย ประกอบด้วยตัวแปรเชิงเหตุ 3 กลุ่มที่ศึกษาคือ ตัวแปรด้านลักษณะสถานการณ์ 5 ตัวแปร ตัวแปรด้านจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร และในการวิจัยครั้งนี้ได้แนวคิดจากทางทฤษฎีต้นไม่ จริยธรรมในการกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุด้านจิตลักษณะ ของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และ ปลอดภัย

ลักษณะสถานการณ์กับพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

ลักษณะสถานการณ์ หมายถึง สภาพแวดล้อมทาง สังคมที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจเอื้ออำนวยหรือ เป็นอุปสรรคต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในส่วนนี้ เป็นการประมวลเอกสารความเกี่ยวข้องระหว่าง ตัวแปรด้านสถานการณ์ที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น การควบคุม การใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง และการรับรู้ประโยชน์ จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตจากโรงเรียนกับ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และ ปลอดภัยมีรายละเอียดดังนี้

การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง มีความหมายครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) การควบคุมเวลา และการตั้งกฎกติกาในครอบครัว 2) การควบคุมการใช้ โปรแกรมต่างๆ 3) การควบคุมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวข้อง และ 4) การพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลการกระทำ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีผลการวิจัยในอดีตที่แสดง ความเกี่ยวข้องระหว่างการควบคุมการใช้สื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์) ที่มีประโยชน์ของนักเรียน วัยรุ่นไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในวัยรุ่นชาว สิงคโปร์ (Lien et al., 2005) ที่พบว่า การวางกฎกติกา ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง (เช่น ให้อินเทอร์เน็ตให้ พูดคุยกับคนแปลกหน้าในห้องสนทนา) ช่วยลดพฤติกรรม เสี่ยงในการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นได้ ต่อมาก็พบอีกว่า การควบคุมการรับสื่อมวลชนของบิดามารดามีมากเท่าใด

นักเรียนวัยรุ่นก็ยังมีปริมาณการรับสื่อมวลชน (เช่น อ่านสิ่งพิมพ์ที่เนื้อหาเป็นประโยชน์) มากกว่านั้น (ศุภรางค์ อินทุณฑ์ และคณะ, 2553) จากหลักฐานงานวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่รับรู้ว่าคุณครูหรือคุณครูผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากเท่านั้น

การรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน มีการกำหนดความหมายและการวัดเป็น 2 ส่วน คือ 1) ปริมาณที่นักเรียนได้เข้าร่วมฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมในโรงเรียน และ 2) ปริมาณการเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรม มีผลงานวิจัยในอดีตที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์จากการได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือการฝึกอบรมที่ให้ประสบการณ์พิเศษแก่กลุ่มบุคคลเกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้นๆ เช่น เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยภายในการทำงานของตนเองและผู้ร่วมงานของพนักงานอุตสาหกรรมพลาสติก (จรีพร ภิบาลจันทร์, 2551) เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมปฏิบัติทางพุทธศาสนาของนักเรียนวัยรุ่น (หรรษา เลหาเสรีกุล, 2537) และยังพบอีกว่า ประสบการณ์ในศูนย์ฝึกอบรมที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับความพร้อมที่จะปรับตัวเป็นคนดีของเยาวชน กระทำผิดในบ้านกาญจนาภิเษก (ทองพูล บัวศรี, 2550) จากผลงานวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่รับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมมากกว่านักเรียนที่รับรู้ประโยชน์น้อยกว่า

จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

จิตลักษณะเดิม หมายถึง ลักษณะจิตใจของบุคคลที่เกิดขึ้นและสะสมมาตั้งแต่แรกเกิดในครอบครัวและโรงเรียน มีลักษณะคงที่ เปลี่ยนแปลงได้ยาก ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวอย่างเช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และภูมิคุ้มกันทางจิต เป็นต้น การประมวลเอกสารส่วนต่อไปนี้จะแสดงความหมายของตัวแปรดังกล่าวและความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และการมีภูมิคุ้มกันทางจิต กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง 1) ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลว่าจะมีสิ่งใดหรืออะไรจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล 2) ความเชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้นอาจจะเกิดกับตนได้เช่นเดียวกับที่จะเกิดกับผู้อื่น และ 3) สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น มีคุณค่าหรือความสำคัญที่ไม่ลดลง สำหรับการควบคุมตน เป็นความสามารถในการอดใจรอได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2547) มีหลักฐานจากผลงานวิจัยกับเยาวชนไทยจำนวนหนึ่ง แสดงว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของเยาวชน เกี่ยวข้องอย่างเด่นชัดกับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการคุกคามทางเพศ (อนรรฆวงค์ เรียบร้อยเจริญ, 2549) พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างปลอดภัย (นรา จันชนะกิจ, 2548) พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (จิตติพร ไวรโรจนวิทยาการ, 2551) และดวงกลม ทรัพย์พิทยาการ (2547) จากผลวิจัยดังกล่าวทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากกว่านักเรียน ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

การมีภูมิคุ้มกันทางจิต สติสัมปชัญญะ เป็นองค์ประกอบสำคัญ 1 ใน 4 องค์ประกอบของการมีภูมิคุ้มกันทางจิต มีผลงานวิจัยในต่างประเทศเรื่องหนึ่ง (Jang et al., 2008) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นชาวเกาหลีใต้ พบว่า วัยรุ่นที่ติดอินเทอร์เน็ตมีอาการหมกมุ่นมากหรือเรียกว่า “ถูกอินเทอร์เน็ตเข้าสิง” วัยรุ่นที่มีอาการดังกล่าวมากเท่าใด ก็มักจะทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีสติสัมปชัญญะลดน้อยลงเท่านั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยในวัยรุ่นไทย (จิตติพร ไวรโรจนวิทยาการ, 2551) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีสติสัมปชัญญะสูงเท่าใด ก็มีพฤติกรรมใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมมากเท่านั้น นอกจากนี้ ในการวิจัยพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม นิตากร สนามเขต (2550) พบว่า การมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูง เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมป้องกันเพื่อนจากสิ่งไม่ดี จากการประมวลผลวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดว่า นักเรียนที่มีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงเท่าใด ก็ย่อมมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมาก

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

จิตลักษณะตามสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะทางจิตที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลง มักแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่โดยง่าย ตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่สำคัญในงานวิจัยนี้ เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ซึ่งหมายถึง จิตลักษณะที่มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้การคิดเชิงประเมินค่าถึงประโยชน์หรือโทษของการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด 2) ความรู้สึก พอใจ หรือไม่พอใจ และ 3) ความพร้อมที่จะกระทำในเรื่องสนับสนุนหรือคัดค้านซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางขององค์ประกอบ 1 และ 2 มีงานวิจัยกับเยาวชนโดยหลายเรื่องที่ศึกษาพบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างเหมาะสม (นรา จันชนะกิจ, 2548) ความตั้งใจที่จะขจัดแบตเตอรี่มือถืออย่างเหมาะสม (อรพินทร์ ชูชม และคณะ, 2550) และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (จิตติพร ไวโรจนาวิทยาการ, 2551) จากผลงานวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากเท่าใด ก็มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (เพื่อการเรียนรู้และเพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัย) มากเท่านั้น

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนซึ่งเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย มีการรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนมาก และมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ตมาก เป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย หรือเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้านใน 3 ด้าน มากกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ
2. นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากครูในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมมาก มีการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครองมาก และมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้านใน 3 ด้าน มากกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ

3. นักเรียนที่อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนดี และมีจำนวนเวลาใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์น้อย เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้านใน 3 ด้าน มากกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ

4. ตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ตัวทำนายชุดที่ 3 (ลักษณะสถานการณ์ร่วมกับจิตลักษณะเดิมรวมเป็น 9 ตัวแปร) ร่วมกับตัวทำนายชุดที่ 4 (ได้แก่กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร) รวม 11 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้านใน 3 ด้าน ได้มากกว่าเมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 หรือตัวทำนายชุดที่ 4 ชุดหนึ่งชุดใดเพียงลำพัง มีเกณฑ์ความแตกต่างของปริมาณการทำนายตั้งแต่ 5% ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็น นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 ในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ประจำปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพฯ และนนทบุรี โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยคือ นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน 2 ประเภท คือ โรงเรียนที่เข้าร่วมและมีกิจกรรมส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 - 2552 จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ พิจารณาเลือกจากโรงเรียนที่มีขนาดและคล้ายคลึงกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ 2 โรงเรียน รวม 597 คน

เครื่องมือที่ใช้และคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวัดตัวแปรทั้งหมด 14 ฉบับ เป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาระหว่าง .52 ถึง .87 (ตาราง 1)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง 2) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐาน และแบบมีลำดับและ 3) วิเคราะห์อิทธิพลเชิงเส้น

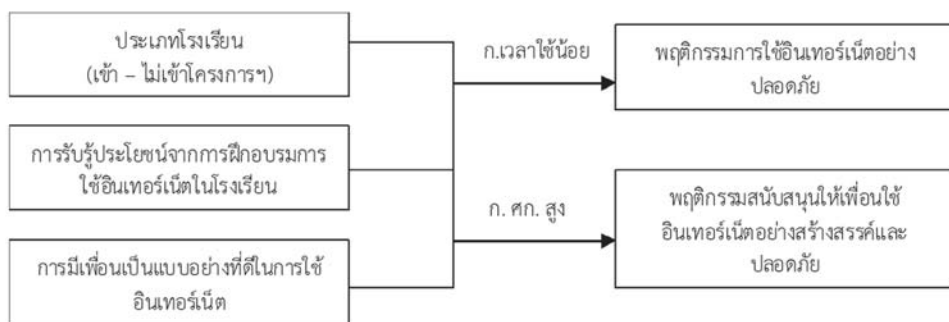
ตาราง 1 คุณภาพของเครื่องมือวัดในการวิจัย

ตัวแปร	ชื่อแบบวัด	จำนวน ข้อใช้จริง	พิสัยคะแนน	พิสัยค่า r	ค่าความ เชื่อมั่น
แบบวัดที่สร้างขึ้นเอง					
1. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้	การเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต	12	12-72	.18 - .56	.75
2. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย	ความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต	12	25-75	.21 - .61	.74
3. พฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย	การสนับสนุนระหว่างเพื่อนในการใช้อินเทอร์เน็ต	10	13-59	.31 - .58	.81
4. การรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน	ประโยชน์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	10	0-180	.43 - .67	.85
5. ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย	ความรู้ทั่วไปในการใช้อินเทอร์เน็ต	9	17-72	.14 - .34	.52
6. เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	20	63-116	.22 - .56	.77
แบบวัดที่นำมาปรับใช้					
7. การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง	ผู้ปกครองกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	22	43-130	.05 - .61	.86
8. การสนับสนุนจากครูในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม	ครูกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	10	19-60	.44 - .64	.84
9. การมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต	เพื่อนกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	10	11-60	.14 - .60	.77
แบบวัดที่นำมาใช้โดยตรง					
10. การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	การปฏิบัติของผู้ปกครองนักเรียน	10	24-60	.50 - .60	.86
11. ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	ฉันในปัจจุบันและอนาคต	10	10-60	.27 - .43	.73
12. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ความมุ่งมั่นของนักเรียน	10	26-60	.20 - .75	.83
13. ความมีเหตุผล	ความมีเหตุผลของนักเรียน	17	31-97	.17 - .48	.77
14. การมีภูมิคุ้มกันทางจิต	ความเข้มแข็งทางจิตใจของนักเรียน	45	140-245	.07 - .52	.87

สรุปและอภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย หรือพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้าน พิจารณาตามตัวแปรอิสระ 3 ด้าน พร้อมกัน (คือ ประเภทโรงเรียน การรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน และการมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต) ปรากฏผลว่า คะแนนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย หรือพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้าน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

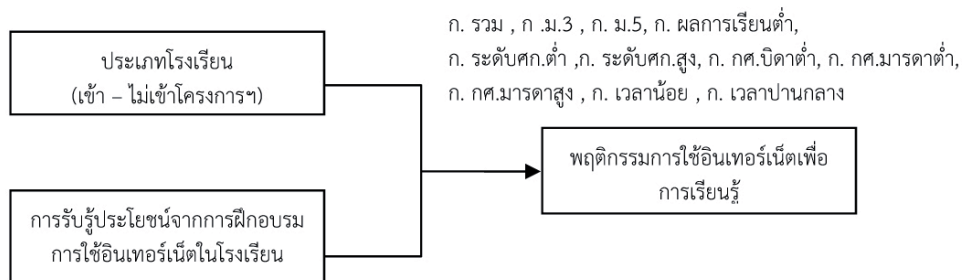
อิสระ 3 ด้าน พร้อมๆกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพประกอบ 2) สรุปผลได้ว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ถ้ามีการรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน หรือการมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านใดด้านหนึ่งในปริมาณมาก แต่อีกด้านมีน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย หรือพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย แต่ละด้านมากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน หรือการมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ตน้อย พร้อมกันทั้งสองด้าน

ภาพประกอบ 2 แสดงผลวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

2. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้พิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ด้าน พร้อมกัน (คือ ประเภทโรงเรียน และการรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน) ปรากฏผลว่า คะแนนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ด้าน ดังกล่าว พร้อมๆ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพประกอบ 3) สรุปผลได้ว่า 2.1) นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ และมีการรับรู้ประโยชน์ฯ มาก พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 3 ประเภทคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่มีผล

การเรียนต่ำ และนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ 2.2) นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการฯ แต่มีการรับรู้ประโยชน์ฯ มาก พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 10 จาก 13 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีการศึกษามาก กลุ่มนักเรียนที่มีเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตน้อยและปานกลาง

ภาพประกอบ 3 แสดงผลวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

3. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง พิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ด้าน คือ การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง และการมีภูมิคุ้มกันทางจิต ปรากฏผลว่า คะแนนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ด้าน ดังกล่าว พร้อมๆ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพประกอบ 4) สรุปผลได้ว่า นักเรียน

ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยมาก ได้แก่ นักเรียนที่รับรู้การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครองมาก และมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูง พบในกลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ หรือนักเรียนที่มีจำนวนเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตปานกลาง

ภาพประกอบ 4 แสดงผลวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

4. จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐาน พบว่า เมื่อใช้ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 5 ด้าน รวม 11 ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยต่างๆ ในแต่ละด้านได้

ดังนี้ 1) **พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้** สามารถทำนายได้ระหว่างร้อยละ 26.7 ถึง 39.0 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการฯ พบตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และ

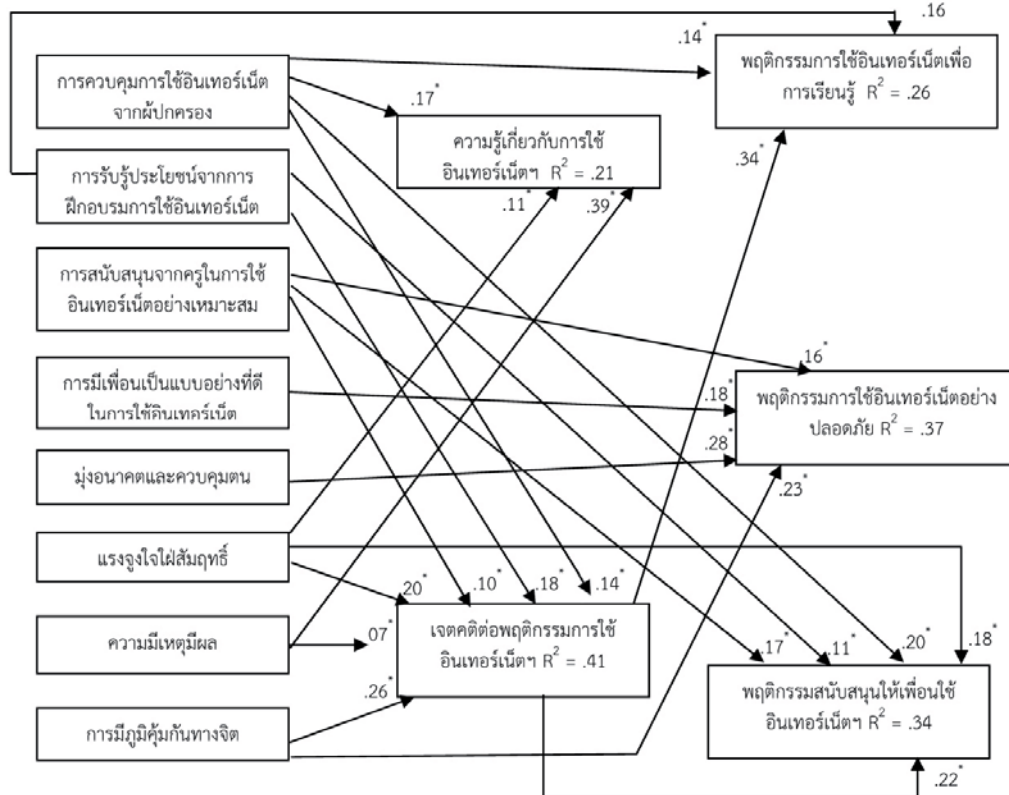
ปลอดภัย การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง การรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ต ในโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

2) **พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย** สามารถทำนายได้ระหว่างร้อยละ 38.2 ถึง 50.6 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง พบตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน การมีภูมิคุ้มกันทางจิต และการมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต

3) **พฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย** สามารถทำนายได้ระหว่างร้อยละ 37.9 ถึง 51.2 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตมาก พบตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย การควบคุมการใช้

5. จากการวิเคราะห์ข้อมูลนอกเหนือสมมติฐาน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ที่อิทธิพลเชิงเส้นความสัมพันธ์เชิงเหตุของจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย 3 ด้าน เพื่อให้ได้ภาพรวมความ

สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มต่างๆทั้งหมดที่ศึกษา พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .34) และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากกว่าตัวแปรเชิงเหตุอื่น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .22) ขณะที่การรับรู้ประโยชน์จากการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ผ่านเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากกว่าตัวแปรเชิงเหตุอื่น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวมเท่ากับ .22) และการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยผ่านเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมากกว่าตัวแปรเชิงเหตุอื่นๆ (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวมเท่ากับ .23) สำหรับลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยมากกว่าตัวแปรอื่นด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .28) (ภาพประกอบ 5)

ภาพประกอบ 5 แสดงผลการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์สาเหตุของจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย 3 ด้านในกลุ่มตัวอย่างรวม (N = 597) * มีนัยสำคัญที่ .05

6. นักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยปริมาณน้อย (กลุ่มเสียง) ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง นักเรียนที่มีจำนวนเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตน้อยหรือมาก นักเรียนที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจต่ำ ปัจจัยปกป้องสำคัญที่ควรเสริมสร้าง คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยมาก การมีผู้ปกครองควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตมาก ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง การมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมมาก และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูง

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. โรงเรียนควรจัดโครงการพัฒนาผู้เรียนด้านอินเทอร์เน็ตในลักษณะที่เป็นการพัฒนาจิตลักษณะควบคู่ไปกับการให้ความรู้และทักษะด้านอินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยแก่เยาวชนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น โรงเรียนและผู้ปกครองควรร่วมกันวางแผนปรึกษานักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาบุคคลเพื่อจัดกิจกรรมการพัฒนาจิตลักษณะที่พบจากการวิจัยนี้ว่ามีความสำคัญและเอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย (เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง การมีภูมิคุ้มกันทางจิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น) และควรพัฒนาจิตลักษณะเหล่านี้ควบคู่ไปกับการฝึกทักษะด้านการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยแก่เยาวชน จะทำให้กิจกรรมการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยบรรลุเป้าหมายได้มากขึ้น

2. ผลงานวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า นักเรียนประเภทใดควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับต้นๆ นักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้น้อย คือ นักเรียนที่มีจำนวนเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตน้อย และนักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยน้อย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนที่มีจำนวนเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตมาก และนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง

สร้างสรรค์และปลอดภัยน้อย คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง นักเรียนกลุ่มต่างๆดังกล่าว ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับต้นๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่ควรพัฒนา ได้แก่ กลุ่มจิตลักษณะ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง การมีภูมิคุ้มกันทางจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และจัดสถานการณ์ที่เอื้ออำนวย เช่น การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจากผู้ปกครอง และการมีเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อินเทอร์เน็ต ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนา นักเรียนกลุ่มเสียงดังกล่าว ตลอดจนนักเรียนทั่วไป เพื่อให้มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยในทิศทางที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการสร้างกิจกรรมต้นแบบเพื่อพัฒนาจิตลักษณะและประสบการณ์ด้านสำคัญๆ ที่พบจากผลการวิจัยครั้งนี้ (เช่น เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง และการมีภูมิคุ้มกันทางจิต) และทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อประเมินผลต้นแบบเหล่านี้ก่อนโดยศึกษาในกลุ่มเยาวชนโดยเฉพาะกับนักเรียนประเภทที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยน้อย (กลุ่มเสียง) เป็นอันดับแรกๆ

2. ควรทำการวิจัยกับกลุ่มนักเรียนประเภทที่ตัวแปรเชิงสาเหตุของการศึกษาครั้งนี้ ทำนายและอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยได้ในปริมาณน้อย เช่น พบว่าตัวแปรเชิงสาเหตุ 11 ตัวแปร สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย และพฤติกรรมสนับสนุนให้เพื่อนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการฯ ได้ ในปริมาณที่มากกว่า เมื่อเข้าทำนายในนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ (ต่างกันอย่างน้อย 5%) นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง มีพฤติกรรมข้างต้น มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ (ต่างกันอย่างน้อย 5%) นักเรียนที่มารดามีการศึกษามาก มีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่านักเรียนที่มารดามีการศึกษา

น้อย (ต่างกันอย่างน้อย 5%) และนักเรียนที่บิดามีการศึกษามาก มีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาน้อย (ต่างกันอย่างน้อย 5%) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรประมวลเอกสารและผลวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาตัวแปรเชิงสาเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยเพิ่มเติมที่คาดว่าจะเข้าร่วมทำนายพฤติกรรมเป้าหมายในกลุ่มนักเรียนประเภทที่เข้าร่วมโครงการฯ นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ นักเรียนที่บิดาและมารดาไม่มีการศึกษาสูง

เอกสารอ้างอิง

งามตา วนิทานนท์. (2550ก.). *ดัชนีการมีภูมิคุ้มกันทางจิต: ที่มาและความหมายขององค์ประกอบสำคัญ. เอกสารประกอบการบรรยาย. วันที่ 8-11 พฤษภาคม 2550. จัดโดยโครงการพัฒนาหลักสูตรการวิจัยแบบบูรณาการฯ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โรงแรมฮอติเดย์อินริสอร์ท รีเจนท์ บีช ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.*

_____ . (2550ข). *ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของการมีภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชนประเภทที่เสี่ยง: ชุดโครงการวิจัยบูรณาการ. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ (รุ่น 1 ครั้งที่ 3) เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยแบบบูรณาการและสร้างนักวิจัยชั้นสูงทางจิตพฤติกรรมศาสตร์: แผนการวิจัยเพื่อเพิ่มพูนจริยธรรม ปัญญา และสุขภาพจิตแก่เยาวชนไทย” โดยโครงการพัฒนาหลักสูตรการวิจัยแบบบูรณาการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) วันที่ 23-26 มกราคม 2550 ณ โรงแรมวรบุรี อโยธยา คอนเวนชั่น รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.*

จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*

ได้ชัดมากขึ้น

3. *ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างโมเดลปัจจัยความสัมพันธ์เชิงเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมของนักเรียนชายเปรียบเทียบกับนักเรียนหญิงด้วยวิธีวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis) เพื่อจะได้ทราบว่าตัวแปรเชิงเหตุใดที่สำคัญต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมเหมือนกันหรือแตกต่างกันในนักเรียนสองเพศนี้*

จวีพร ภิบาลจันทร์. (2551). *จิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันอันตรายจากการทำงานของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกที่ผ่านการรับรองมาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9001: 2000. ภาคนิพนธ์ วท.ม (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

ฐนวรรษ นิติธรรมวิศรุต. (2544). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่มีคนไทยเป็นผู้เสียหาย. ภาคนิพนธ์ น.ม. (นิติศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. (2547). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2547) *หัวหน้าจะพัฒนาจิตลักษณะ ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองได้อย่างไร บทความประกอบการบรรยายในการสัมมนา เรื่อง “ผลิตผลวิจัยระบบพฤติกรรมไทย เร่งไข ปัญหา ร่วม พัฒนาเยาวชน” ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพ วันที่ 2-3 กันยายน 2547 จัดโดย โครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.*

- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ. (2529). *การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 40. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทองพล บัวศรี. (2550). *ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างการฝึกอบรม ครอบครัว และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมที่จะปรับตัวเป็นคนดีของเยาวชนกระทำผิดในบ้านกาญจนาภิเษก*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นรา จันชนะกิจ. (2548). *ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง ครอบครัว สังคม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างเหมาะสมของนักศึกษา*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิศากร สนามเขต. (2550). *การมีภูมิคุ้มกันภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เนติมา กมลเลิศ. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนในเครือคณะเซนต์คาเบรียล เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิรุมา พันธุ์ทวี ศรีดา ตันทะอธิพานิชและสุจินดา สุขุม. (2544). *ทำอย่างไรได้บ้างกับปัญหา...ภาพลามกและการล่อลวงบนอินเทอร์เน็ต*. ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ธนาเพรสแอนด์กราฟฟิค.
- วิศรุต ตันติพงศ์อนันต์. (2548). *การเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรางค์ อินทพูนท์ งามตา วนินทานนท์ และจรัส อุ่นฐิติวัฒน์. (2553, มกราคม). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น*. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 2(1), 1-17.
- หรรษา เลาทเสรีกุล. (2537). *การเรียนรู้ในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยกับลักษณะทางพุทธศาสนาและทางพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินท์ ชูชม วิลาสถักษณ์ ชวัลลสี อัจฉรา สุขารมณัฒพรณี บุญประกอบ มนัส บุญประกอบ และทัศนาทองภักดี. (2550, กันยายน). *การสำรวจพฤติกรรมการใช้และจัดโทรศัพท์มือถือแบบเตอร์รี่ของคนไทย*. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 13(1), 1-14.
- อนรรฆมนงค์ เรียบร้อยเจริญ. (2549). *ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุมคามทางเพศของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Jang, K.S., Hwang, S.Y., & Choi, J.Y. (2008). Internet addiction and psychiatric symptoms among Korean adolescents. *The Journal of School Health*, 78(3), 165-171.
- Lian, A.K., Khoo, A., & Ang, P.H. (2005). Factors influencing adolescents engagement in risk internet behavior. *Cyber Psychology & Behavior*, 8(6), 513 – 520.
- Magnusson, D. & Endler, N.S. (1977). *Personality at the crossroad: Current issues in interactional psychology*. New Jersey: LEA Publishers.
- Tett, R.P. & Burnett, D.D. (2003). A personality trait-based interactionist model of job performance. *Journal of Applied Psychology*, 88(3), 500-517.